

«ΠΛΑΤΩΝΑ, ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΞΩΚΡΑΤΗ»

Μία εξαιρετική παράσταση στη Δωδώνη

του Γεωργίου Δ. Καψάλη, Πρύτανη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Είναι αλήθεια ότι η κάθε δική προκαλεί συνήθως ένα ξεχωριστό ενδιαφέρον, καθώς τα επιχειρήματα εναλλάσσονται αιτίες τις δύο πλευρές των αντιδίκων, επιχειρώντας η καθεμία από αυτές να είναι ο τελικός νικητής και ο υπερποσιτής της αλήθειας.

Είναι, επίσης, γεγονός ότι κατά την ίδια την εκδοχή μιας υποθέσεως με ιδιαίτερη ενδιαφέρον ανεμφανείται η απολογία του κατηγορουμένου, καθώς ο δίκαιος, εκ των πραγμάτων, κενά στην εκδοχή της αιτίας της δικαιοσύνης. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς φιλόλογος, για να γνωρίζει πως η Απολογία του Σωκράτη αποτελεί ένα αριστούργημα της αρχαίας ελληνικής γραμμικής, όπως εκφωνήθηκε από τον ίδιο το 399 π.Χ. στο Δικαστήριο της Ηλικίας και καταγραφική από τον Πλάτωνα. Πρόκειται για ένα αριστούργημα δομής, μορφής, περιεχομένου, επιχειρηματολογίας, αγωνίας και προνομών, αισθητικής αιολογίας αλλά και αδικίας για τον κατηγορούμενο.

Όλες αυτές οι σκευές στρεφονταν στο μυσλό των θεσμών που αποφασίζουν την Τετάρτη στις 26 Αυγούστου να παρακολουθήσουν την ποροποίηση Πλάτωνα «Απολογία Σωκράτη» στο αρχαίο θέατρο της Δωδώνης, που, όπως έχω ξαναγράψει σε ένα κείμενό μου, είναι διαφορετικό σε κάθε εποχή του χρόνου. Μάλιστα, το κοινό εκείνης της θεατρικής βραδιάς συναντήσεως ήταν πολυπληθές και υποκαταστά, εκτός επιλέγει τη συγκεκριμένη παράσταση και θεασιζάντος, με όλη του, καισία αλλά εχέου σημαντική, που θα παίζονταν την ίδια ώρα για το κοινό της πόλης μας. Είναι ιδιαίτερα γοητευτικό το θεωρητικό στον χώρο της Δωδώνης, καθώς ο έρος της αποπνεύσε μια γαλήνη και ημερία που την απολαμβάνει ο καθένας ως την καταπραυνόση από τον καμπίο της ημερας που προσληθήκε. Μπορεί, μάλιστα, αυτή η ανεγκρι διαδρομή στον αρχαιολογικό χώρο της Δωδώνης να ολοκληρωθούν ακόμη καλύτερα, αν κατέληγε ότι ημερία καθίσταται του θεσμού.

Είκοσι τρία και την τμή να μου παρεκωρθεί μια θέση δίπλα στο τον βασικό ηθοποιό της ημερας, τον κ. Βασίλη Καραμπούλα. Με αυτή, μάλιστα, την ιδιαίτερη επιλογή, αναφερόμαι με τη θέση του ηθοποιού και του θεσμού, δημιουργήθηκε μια εννοία αλληλεπίδραση σε ένα πρώτο στάδιο του έργου ανάμεσα στους δύο παραγοντες της παραστάσεως. Παρακολουθώντας δίπλα μου τον κ. Καραμπούλα, τον ηθοποιό-ενοσρκωτή του Σωκράτη. Τον έβλεπα πρώτο, γαλήνιο, αλλά και συνδυακό. Τον έβλεπα να αναλογίζεται τα μέρη

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Γεωργίου Καψάλης και ο ηθοποιός κ. Βασίλης Καραμπούλας, ενοσρκωτής του Σωκράτη στην παράσταση

του, σαν να ήθελε να φέρει στο μυσλό του, σε μια μέρη κινηματογραφικής ταινίας, όλα σου θα ακολουθούσαν. Σε λίγο, αθρομβα και με αρχά βήματα, οδήγηθηκε στη σκηνή, να αρχίσει να ενοσρκώνει τον Σωκράτη στην ιστορική Απολογία του.

Περισσότερο από κάθε άλλο, ειπιθύμω να μείνω σε αυτό που βίωσα από τη συγκεκριμένη παράσταση. Η λέξη «θαιμωμός» δεν μπορεί να αποδώσει αυτό που αισθανθήκαμε στην παράσταση. Για μία και μέρη ώρα, ένας μοναδικός ηθοποιός να απολογείται στην αρχαία ελληνική γλώσσα και να προσπαθεί με συνεχή επιχειρηματία να πείσει τους δικαστές για την αδωσότητα του. Σαφηνότα, καθοριστικό στον λόγο και τη σκέψη, σαφή όρθρωση, σατός τονισμός των λέξεων, επιχειρηματικός λόγος. Πολύ γρήγορα έχασα την ημερία του κείμενου στο ημω μέρος της σκηνής, γιατί ο θεσμός ενοσρκώνει και ο ίδιος τον ρόλο του Σωκράτη παράλληλα με τον ηθοποιό. Σκεπτόμενα την ψυχική δύναμη και την προσπάθεια που κειμήθηκε ο συγκεκριμένος ηθοποιός, για να κακικήσει ένα κείμενο στην αρχαία ελληνική γλώσσα, που εκτεινείται σε περισσότερες από μίανιες υελίδες. Μάλιστα, τις γνωστών, πρόκειται για ένα πεζό και όχι για ένα ποητικό κείμενο, που θα είχε ενδεσρκόμενες λιγότερες δυσκολίες. Το σημαντικό, ωστόσο, είναι η συγκλονιστική ερμηνεία, η

νικηρή μεταφορά του κοινού στο μακρινό παρελθόν που διαδραματιστική το γεγονός, αλλά και η ονόδειξη του λόγου, των επιχειρημάτων, της υπεράσπεως του εαυτού σου, της υποστηρίξεως του δικαίου. Αιωνίο κείμενο, με ακατόλυτες αρχές και οίξες και μια σπάνια ερμηνεία από τον κ. Βασίλη Καραμπούλα με σεβασμό και στο κείμενο και στο κοινό.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο εμπνευστής και ο μωστήρας της παραστάσεως ήταν ο σκηνοθέτης της ο. κ. Δήμος Αβδελιωδής. Δυστυχώς, δεν είχα τη κορά να τον γνωρίσω από κοντά. Ενυλικωσάμικα, ωστόσο, για το ιδιαίτερο κολακωτικό λόγο, με το οποίο μιλούσε για αυτόν ο ηθοποιός του. Δείγμα ομοβόλης εκτιμήσεως και ομοβόλου σεβασμού. Επαινος ανήκει και στον Θεσφό Διαλή, που, παρά τον περιορισμένο χρόνο συμμετοχής του στο έργο, ανταποκρίθηκε με μεγάλη επιτυχία στον ρόλο του.

Χάρηκα, ιδιαίτερα, που την επομένη της ποροποιήσεως, ο κ. Καραμπούλας ανταποκρίθηκε στην πρόκλήση μου και με επικεκερήθηκε στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου μας. Αποφασίσαμε να επιδιώξουμε από κοινού, ώστε να υπάρξει στο ημεροσκέδες μέλλον μια παράσταση του έργου στο Πανεπιστήμιο μας, για να το απολαύσουν οι φοιτητές μας και το κοινό της πόλης που δεν μώρεσε να παρακολουθήσει την παράσταση της Δωδώνης.